Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
GERARD HOGAN
prednesené 25. marca 2021 [1]

Vec C-768/19

Bundesrepublik Deutschland
proti
SE,
za účasti:
Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a práva – Medzinárodná ochrana – Doplnková ochrana – Smernica 2011/95/EÚ – Článok 2 písm. j) tretia zarážka – Nárok dospelého, ako rodiča maloletej nezosobášenej osoby požívajúcej doplnkovú ochranu, na doplnkovú ochranu podľa vnútroštátneho práva – Rozhodný dátum na posúdenie postavenia ‚maloletej osoby'"

I. Úvod

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný zo strany Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko) z 15. augusta 2019, ktorý bol doručený do kancelárie Súdneho dvora 18. októbra 2019, sa týka výkladu článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany [2] a článku 7 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta"). Prináša opäť pomerne sporné otázky týkajúce sa rozhodných okamihov, ktorými by sa mali riadiť žiadosti o zlúčenie rodiny vyplývajúce z poskytnutia medzinárodnej ochrany iným členom rodiny.

2. Daný návrh bol podaný v rámci sporu medzi SE a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Nemecko), v ktorom Spolková republika Nemecko nepriznala doplnkovú ochranu SE ako rodičovi maloletej nezosobášenej osoby požívajúcej doplnkovú ochranu v tomto členskom štáte (syn SE).

[1] Jazyk prednesu: angličtina.

[2] Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9.

3. Aby SE a jeho syn mohli byť považovaní za „rodinných príslušníkov“ v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95, musí byť syn SE najmä maloletý a nezosobášený.[3] Spolková republika Nemecko nepriznala SE doplnkovú ochranu z dôvodu, že aj keď v tomto členskom štáte požiadal o azyl v čase, keď bol jeho syn maloletý, skutočnú žiadosť o azyl v tomto členskom štáte podal SE jeden deň po tom, čo jeho syn nadobudol plnoletosť.

4. V rámci tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania má Súdny dvor okrem iného určiť rozhodný okamih, z ktorého je potrebné vychádzať na účely posúdenia, či osoba, ktorá má nárok na doplnkovú ochranu (v danom prípade syn SE), je „maloletá osoba“ v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95.

5. Pred posúdením týchto otázok je však potrebné najprv uviesť predmetnú právnu úpravu a skutkový stav v konaní vo veci samej.

II. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Smernica 2011/95

6. Článok 1 smernice 2011/95 s názvom „Účel“ stanovuje:

„Účelom tejto smernice je stanoviť normy pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva byť pod medzinárodnou ochranou, pre jednotné postavenie utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a pre obsah poskytovanej ochrany.“

7. Článok 2 smernice 2011/95 s názvom „Vymedzenia pojmov“ stanovuje:

„Na účely tejto smernice platia tieto vymedzenia pojmov:

…

j) ‚rodinní príslušníci‘ sú, pokiaľ už rodina existovala v krajine pôvodu, títo rodinní príslušníci osoby s postavením medzinárodnej ochrany, ktorí sú prítomní v tom istom členskom štáte, pokiaľ ide o žiadosť o medzinárodnú ochranu:

– …,

– …,

– otec, matka alebo iný dospelý, ktorý je zodpovedný za osobu s postavením medzinárodnej ochrany zo zákona alebo podľa vnútroštátnych postupov dotknutého členského štátu, ak je táto osoba maloletá a nezosobášená;

k) ‚maloletý‘ je osoba mladšia ako 18 rokov, ktorá je štátnym príslušníkom tretej krajiny, alebo osoba bez štátnej príslušnosti;

[3] Toto kritérium nie je v tomto konaní spochybnené.

…“

8. Článok 3 smernice 2011/95 s názvom „Výhodnejšie normy“ stanovuje:

„Členské štáty môžu zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie normy pre určovanie, kto je oprávnený ako utečenec alebo ako osoba oprávnená na doplnkovú ochranu, a pre určenie obsahu medzinárodnej ochrany, pokiaľ sú tieto normy zlučiteľné s touto smernicou.“

9. Článok 23 smernice 2011/95 s názvom „Zachovanie celistvosti rodiny“ stanovuje:

„1. Členské štáty zaistia, aby sa zachovala celistvosť rodiny.

2. Členské štáty zaistia, aby rodinní príslušníci osoby s postavením medzinárodnej ochrany, ktorí nie sú jednotlivo oprávnení na takúto ochranu, boli oprávnení požadovať výhody uvedené v článkoch 24 až 35 v súlade s vnútroštátnymi postupmi, pokiaľ je to zlučiteľné s ich osobným právnym postavením rodinného príslušníka.

…“

10. Článok 24 smernice 2011/95 s názvom „Povolenia na pobyt“, stanovuje:

„…

2. Hneď ako je to možné po udelení medzinárodnej ochrany, členské štáty vydajú osobám s postavením doplnkovej ochrany a ich rodinným príslušníkom obnoviteľné povolenie na pobyt, ktoré musí byť platné najmenej jeden rok, a v prípade obnovenia najmenej na dva roky, pokiaľ to závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku nevyžadujú inak.“

2. Smernica 2013/32/EÚ

11. Článok 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany [4] s názvom „Prístup ku konaniu“ znie takto:

„1. Ak osoba podá žiadosť o medzinárodnú ochranu orgánu, ktorý je podľa vnútroštátneho práva príslušný pre registrovanie takýchto žiadostí, registrácia sa uskutoční najneskôr do troch pracovných dní od podania žiadosti.

Ak sa žiadosť o medzinárodnú ochranu podá iným orgánom, ktorým by takéto žiadosti mohli byť adresované, ale ktoré podľa vnútroštátneho práva nie sú príslušné pre ich registráciu, členské štáty zabezpečia, aby sa registrácia uskutočnila najneskôr do šiestich pracovných dní od podania žiadosti.

…

2. Členské štáty zabezpečia, aby osoba, ktorá požiadala o medzinárodnú ochranu, mala skutočnú možnosť podať žiadosť čo najskôr. Ak žiadateľ nepodá svoju žiadosť, členské štáty môžu zodpovedajúcim spôsobom uplatniť článok 28.

[4] Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60.

3. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, členské štáty môžu požadovať, aby sa žiadosti o medzinárodnú ochranu podávali osobne a/alebo na určenom mieste.

4. Bez ohľadu na odsek 3, žiadosť o medzinárodnú ochranu sa považuje za podanú predložením tlačiva žiadateľom, alebo, ak tak vyžaduje vnútroštátne právo, okamihom, keď príslušné orgány dotknutého členského štátu dostanú úradnú správu.

…“

B. Nemecké právo

12. § 13[5] (zákon o azyle; „AsylG“) stanovuje:

„1. Žiadosť o azyl sa považuje za podanú, ak je z vôle cudzinca vyjadrenej písomne, ústne alebo iným spôsobom možné odvodiť, že na spolkovom území hľadá ochranu pred politickým prenasledovaním alebo že žiada o ochranu pred vyhostením alebo iným vrátením do štátu, v ktorom mu hrozí prenasledovanie v zmysle § 3 ods. 1 alebo vážne bezprávie v zmysle § 4 ods. 1.

…“

13. § 14 AsylG stanovuje:

„1. Žiadosť o azyl sa predkladá na pobočke úradu, ktorá je priradená k prijímaciemu zariadeniu príslušnému na prijatie cudzinca. …

…“

14. § 26 AsylG stanovuje:

„…

2. Maloleté dieťa osoby s právom na azyl, ktoré je v čase podania žiadosti o azyl maloleté a nezosobášené, sa na žiadosť uzná za osobu s právom na azyl, ak uznanie cudzinca za osobu s právom na azyl je právoplatné a toto uznanie sa nezruší alebo nevezme späť.

3. Rodičom maloletej nezosobášenej osoby s právom na azyl alebo inej dospelej osobe v zmysle článku 2 písm. j) smernice [2011/95] sa na žiadosť prizná postavenie osoby s právom na azyl, ak

(1) je uznanie osoby s právom na azyl právoplatné,

(2) rodina v zmysle článku 2 písm. j) smernice [2011/95] už existovala v štáte, v ktorom bola osoba s právom na azyl politicky prenasledovaná,

(3) ak [na území prijímajúceho členského štátu] vstúpili pred uznaním osoby s právom na azyl alebo žiadosť o azyl podali bezodkladne po vstupe,

(4) uznanie osoby s právom na azyl sa nezruší alebo nevezme späť a

[5] BGB1 2008 I, s. 1798, vo verzii uvedenej vnútroštátnym súdom.

(5) má záujem o osobnú starostlivosť o osobu s právom na azyl.

Pre súrodencov maloletej osoby s právom na azyl, ktorí sú v čase podania ich žiadosti maloletí a nezosobášení, platí primerane prvá veta body 1 až 4.

…

5. Na rodinných príslušníkov osôb s medzinárodnou ochranou v zmysle ods. 1 až 3 sa primerane uplatní ods. 1 až 4. Oprávnenie na azyl nahradí postavenie utečenca alebo doplnková ochrana. …

…“

15. § 77 AsylG stanovuje:

„1. V konaniach podľa tohto zákona súd vychádza zo skutkového a právneho stavu existujúceho v čase posledného pojednávania; ak sa rozhoduje bez pojednávania, rozhodujúcim je čas vydania rozhodnutia. …

…“

III. Skutkový stav vo veci samej a návrh na začatie prejudiciálneho konania

16. SE sa domáha priznania doplnkovej ochrany z dôvodu, že je otcom maloletej nezosobášenej osoby, ktorá tento štatút má. SE tvrdí, že je afganský štátny príslušník a otec syna, narodeného 20. apríla 1998, ktorý pricestoval na územie Spolkovej republiky Nemecko v roku 2012 a 21. augusta 2012 tam podal žiadosť o azyl.[6]

17. Právoplatným rozhodnutím Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, Nemecko, ďalej len „Spolkový úrad“) z 13. mája 2016 mu bola jeho žiadosť zamietnutá. Bola mu však priznaná doplnková ochrana.

18. SE podľa vlastného vyjadrenia do Spolkovej republiky Nemecko pricestoval v januári 2016 pozemnou cestou. Vo februári 2016 požiadal o azyl a 21. apríla 2016 podal skutočnú žiadosť o medzinárodnú ochranu.

19. Spolkový úrad zamietol jeho žiadosti o uznanie osoby s právom na azyl, o priznanie postavenia utečenca, respektíve doplnkovej ochrany, ako aj určenie existencie zákazu vyhostenia podľa § 60 ods. 5 a ods. 7 prvej vety Aufenthaltsgesetz (nemeckého zákona o pobyte).

20. Verwaltungsgericht (Správny súd, Nemecko) Spolkovú republiku Nemecko napadnutým rozsudkom zaviazal, aby SE na základe § 26 ods. 5 v spojení s ods. 3 prvou vetou AsylG priznala doplnkovú ochranu ako rodičovi maloletej nezosobášenej osoby s doplnkovou ochranou.

21. Podľa Verwaltungsgericht (Správny súd) bol syn SE v tomto relevantnom okamihu podania žiadosti o azyl ešte maloletý. V tejto súvislosti sa má žiadosť o azyl považovať za podanú hneď, ako má príslušný orgán vedomosť o úmysle požiadať o azyl.

[6] Dátum 21. augusta 2012 je uvedený vo vnútroštátnom spise predloženom vnútroštátnym súdom kancelárii Súdneho dvora. Nie je uvedený v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, a preto musí byť overený vnútroštátnym súdom.

22. Opravným prostriedkom Spolková republika Nemecko namieta porušenie § 26 ods. 3 prvej vety AsylG. Na posúdenie skutkovej a právnej situácie je podľa § 77 ods. 1 prvej vety AsylG v zásade, tak aj tu, relevantný okamih posledného ústneho pojednávania pred súdom rozhodujúcim vo veci samej alebo – ak sa takéto pojednávanie nekonalo – rozhodnutia tohto súdu, ktorým sa ukončuje konanie. § 26 ods. 3 AsylG v tejto súvislosti neobsahuje žiadnu výslovnú zákonnú výnimku. Jeho skutkové predpoklady a štruktúra hovoria v prospech toho, aby v každom prípade iba maloletá osoba v čase vlastného priznania ochrany mohla odvodiť právo. Predpis slúži osobitným záujmom ochrany maloletej osoby s doplnkovou ochranou, ktoré v zásade existujú len tak dlho, pokiaľ je táto osoba maloletá.

23. Spolková republika Nemecko tiež tvrdí, že aj keby sa však pre maloletosť malo vychádzať z okamihu podania žiadosti rodiča o azyl, nie je na tento účel relevantný okamih hmotnoprávnej žiadosti o azyl (§ 13 AsylG), ale záleží od okamihu skutočného podania žiadosti o azyl (§ 14 AsylG). Pre náležitosti žiadosti určené v § 26 ods. 3 prvej vete AsylG nepostačuje, že príslušný orgán – v tomto prípade Spolkový úrad – vie o žiadosti o azyl. Podmienkou priznania je (skutočná) žiadosť, ktorá sa môže podať len na príslušnom mieste.

24. Za týchto okolností sa Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto otázky:

„1. Má sa v prípade žiadateľa o azyl, ktorý pred dosiahnutím plnoletosti svojho dieťaťa, pokiaľ rodina existovala už v krajine pôvodu a ktorému na základe žiadosti o ochranu podanej pred dosiahnutím plnoletosti bola priznaná doplnková ochrana (ďalej len ‚osoba s doplnkovou ochranou‘) po dosiahnutí plnoletosti, vstúpil do prijímajúceho členského štátu, v ktorom sa nachádza osoba s doplnkovou ochranou, a tam rovnako podal žiadosť o medzinárodnú ochranu (ďalej len ‚žiadateľ o azyl‘), v prípade vnútroštátnej úpravy, ktorá sa pri poskytnutí nároku na priznanie doplnkovej ochrany odvodeného od osoby s doplnkovou ochranou, odvoláva na článok 2 písm. j) smernice [2011/95], v otázke, či osoba s doplnkovou ochranou je ‚maloletá‘ v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice [2011/95], zohľadniť okamih rozhodnutia o žiadosti o azyl žiadateľa o azyl alebo skorší okamih, napríklad okamih, v ktorom

a) osobe s doplnkovou ochranou bola priznaná doplnková ochrana;

b) žiadateľ o azyl podal svoju žiadosť o azyl;

c) žiadateľ o azyl vstúpil do prijímajúceho členského štátu, alebo

d) osoba s doplnkovou ochranou podala svoju žiadosť o azyl?

2. V prípade,

a) že je smerodajný okamih podania žiadosti:

Má sa zohľadniť žiadosť o ochranu vyjadrenú písomne, ústne alebo iným spôsobom, ktorá je oznámená vnútroštátnemu orgánu príslušnému pre žiadosť o azyl (požiadanie o azyl) alebo formálne predloženie žiadosti o medzinárodnú ochranu?

b) že je smerodajný okamih vstupu žiadateľa o azyl alebo okamih podania jeho žiadosti o azyl: Záleží aj na tom, či k tomuto okamihu ešte nebolo rozhodnuté o žiadosti o ochranu osoby s doplnkovou ochranou, ktorej bola doplnková ochrana priznaná v neskoršom okamihu?

3. a) Aké požiadavky sa majú klásť v situácii opísanej v prvej prejudiciálnej otázke, aby v prípade žiadateľa o azyl išlo o ‚rodinného príslušníka' (článok 2 písm. j) smernice [2011/95], ktorý ‚[je] prítomný v tom istom členskom štáte, pokiaľ ide o žiadosť o medzinárodnú ochranu', v ktorom je prítomná osoba, ktorej bola priznaná medzinárodná ochrana, a s ktorým rodina ‚existovala už v krajine pôvodu'? Vyžaduje sa najmä, aby bolo rodinné spolužitie medzi osobou s doplnkovou ochranou a žiadateľom o azyl v zmysle článku 7 Charty základných práv Európskej únie znova obnovené, alebo v tejto súvislosti postačuje len súčasná prítomnosť osoby s doplnkovou ochranou a žiadateľa o azyl v prijímajúcom členskom štáte? Je rodič aj vtedy ‚rodinným príslušníkom', ak podľa okolností jednotlivého prípadu nepricestoval preto, aby v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice [2011/95] skutočne prevzal zodpovednosť za osobu, ktorej bola priznaná medzinárodná ochrana a ktorá je ešte maloletá a nezosobášená?

   b) V prípade, ak sa má prejudiciálna otázka 3a) zodpovedať v tom zmysle, že rodinný život medzi osobou s doplnkovou ochranou a žiadateľom o azyl v zmysle článku 7 Charty musí byť v prijímajúcom členskom štáte opäť obnovený, záleží na tom, v ktorom okamihu došlo k obnoveniu? Má sa v tejto súvislosti vychádzať najmä z toho, či bol rodinný život obnovený v rámci určitej lehoty po vstupe žiadateľa o azyl, v okamihu podania žiadosti žiadateľa o azyl alebo v okamihu, v ktorom bola osoba s doplnkovou ochranou ešte maloletá?

4. Končí postavenie žiadateľa o azyl ako rodinného príslušníka v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice [2011/95] dosiahnutím plnoletosti osoby s doplnkovou ochranou a s tým spojeným zánikom zodpovednosti za osobu, ktorá je maloletá a nezosobášená? V prípade zápornej odpovede: Existuje toto postavenie rodinného príslušníka (a s tým spojené práva) naďalej aj po tomto okamihu časovo neobmedzene alebo zaniká po určitej lehote (ak áno: akej?), alebo ak nastanú určité udalosti (ak áno: aké?)?"

IV. Konanie na Súdnom dvore

25. Písomné pripomienky v tomto konaní boli doručené zo strany nemeckej, maďarskej vlády a Európskej komisie. Dňa 26. mája 2020 bolo konanie v tejto veci prerušené rozhodnutím predsedu Súdneho dvora podľa článku 55 ods. 1 písm. b) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora až do vynesenia rozsudku zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577). Tento rozsudok bol oznámený vnútroštátnemu súdu v tomto konaní na účel zistenia, či trvá na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Uznesením z 19. augusta 2020, doručeným do kancelárie Súdneho dvora 26. augusta 2020, vnútroštátny súd informoval Súdny dvor o tom, že trvá na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 28. augusta 2020 bolo prerušenie konania v tejto veci zrušené.

26. Rozhodnutím Súdneho dvora z 10. novembra 2020 bola nemecká vláda vyzvaná, aby objasnila rozdiel, najmä pokiaľ ide o konanie, lehoty a podmienky – existujúci v nemeckom práve medzi neformálnou žiadosťou o azyl v zmysle § 13 ods. 1 AsylG a formálnou žiadosťou o azyl v zmysle § 14 ods. 1 toho istého zákona. Nemecká vláda odpovedala na túto otázku 14. decembra 2020.

27. Rozhodnutím Súdneho dvora z 10. novembra 2020 boli účastníci konania na základe článku 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vyzvaní, aby sa vyjadrili k prípadným dôsledkom vyplývajúcim z rozsudku zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté

dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), na účely odpovede, ktorú je potrebné poskytnúť najmä na prvú otázku položenú v tomto konaní. V tomto ohľade predložili svoje pripomienky maďarská vláda a Komisia.

V. O právomoci Súdneho dvora

28. Nemecká vláda vyjadrila pochybnosti o právomoci Súdneho dvora odpovedať na prejudiciálne otázky. Podľa nemeckej vlády sa položené otázky týkajú výkladu vnútroštátneho ustanovenia, ktoré nie je uložené právom Únie a ktoré svojím znením odkazuje na definície ustanovené právom Únie v článku 2 písm. j) smernice 2011/95, len pokiaľ ide o pojmy „iný dospelý“ a „rodina“.

29. Je potrebné uviesť, že vnútroštátny súd svojimi otázkami žiada o výklad článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 a článku 7 Charty. V týchto otázkach sa neodkazuje na vnútroštátne právo.

30. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že SE žiada o medzinárodnú ochranu ako rodinný príslušník (rodič maloletej nezosobášenej osoby) na základe § 26 ods. 5 v spojení s § 26 ods. 3 prvou vetou AsylG, a nie na základe práva Únie, konkrétne smernice 2011/95. Zdá sa však, že otázka, či bol syn SE v relevantnom čase maloletá nezosobášená osoba, a teda či je SE rodinným príslušníkom v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95, je zásadná na určenie postavenia SE podľa vnútroštátneho práva. To vyplýva z odkazu na článok 2 písm. j) smernice 2011/95 obsiahnutého v § 26 ods. 3 AsylG.[7]

31. V rozsudku zo 4. októbra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, body 68 až 74), Súdny dvor uviedol, že smernica 2011/95 nestanovuje rozšírenie postavenia utečenca alebo postavenie osoby s doplnkovou ochranou na rodinných príslušníkov osoby, ktorej bolo toto postavenie priznané. Z článku 23 tejto smernice totiž vyplýva, že táto smernica len ukladá členským štátom povinnosť upraviť svoje vnútroštátne právo tak, aby sa v zmysle článku 2 písm. j) uvedenej smernice rodinní príslušníci osoby, ktorej bolo priznané takéto postavenie, mohli, ak individuálne nespĺňajú podmienky na priznanie tohto istého postavenia, dožadovať určitých výhod, ktoré okrem iného zahŕňajú vydanie povolenia na pobyt, prístup k zamestnaniu alebo prístup ku vzdelaniu a ktorých cieľom je zachovať celistvosť rodiny. No článok 3 smernice 2011/95 umožňuje členskému štátu v prípade priznania medzinárodnej ochrany príslušníkovi rodiny podľa režimu zavedeného touto smernicou stanoviť rozšírenie tejto ochrany na iných príslušníkov tejto rodiny, pokiaľ sa na tieto osoby nevzťahuje dôvod vylúčenia uvedený v článku 12 tej istej smernice a pokiaľ ich situácia má z dôvodu potreby zachovania celistvosti rodiny súvislosť s logickým zmyslom medzinárodnej ochrany.

32. Súdny dvor tiež konštatoval, že priznanie postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany rodinným príslušníkom ako odvodeného práva, z dôvodu potreby zachovania celistvosti rodiny dotknutých osôb, je v súlade s logickým zmyslom medzinárodnej ochrany, ktorá viedla k priznaniu tohto postavenia.[8]

[7] Podľa vnútroštátneho súdu „žiadosť žalobcu o priznanie doplnkovej ochrany ako rodičovi by teda bola úspešná, ak bol syn v rozhodujúcom okamihu posúdenia maloletý v zmysle § 26 ods. 3 prvej vety AsylG a žalobca mal záujem o osobnú starostlivosť o neho v zmysle § 26 ods. 3 prvej vety bodu 5 AsylG. § 26 ods. 3 AsylG je určený na prebratie článku 23 ods. 2 smernice [2011/95]…“. Pozri body 12 a 13 návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

[8] Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, bod 73).

33. Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, s výhradou potreby overenia tejto skutočnosti vnútroštátnym súdom,[9] že Spolková republika Nemecko využila možnosť stanovenú v článku 3 smernice 2011/95 poskytnúť širšiu ochranu niektorým rodinným príslušníkom v článku. 2 písm. j) smernice 2011/95.

34. Podľa ustálenej judikatúry je Súdny dvor príslušný rozhodovať o prejudiciálnych otázkach týkajúcich sa ustanovení práva Únie v situáciách, v ktorých, aj keď skutkové okolnosti sporu vo veci samej nespadajú priamo do oblasti pôsobnosti práva Únie, sa ustanovenia práva Únie stali uplatniteľnými na základe vnútroštátneho práva v dôsledku odkazu tohto práva na ich obsah. Za takýchto okolností je zjavne v záujme Európskej únie, aby sa ustanovenia prevzaté z práva Únie vykladali jednotne, aby sa predišlo možným budúcim rozdielom vo výklade. Výklad ustanovení práva Únie Súdnym dvorom v situáciách, ktoré nespadajú do pôsobnosti práva Únie, je preto oprávnený, ak boli tieto ustanovenia priamo a bezpodmienečne uplatniteľné na tieto situácie vnútroštátnym právom, aby sa zabezpečilo, že sa s týmito situáciami a situáciami patriacimi do pôsobnosti práva Únie bude zaobchádzať rovnako.[10]

35. Vzhľadom na to, že § 26 ods. 3 AsylG odkazuje konkrétne na pojem „rodina“ podľa článku 2 písm. j) smernice 2011/95 a nič nenasvedčuje tomu, že posledné uvedené ustanovenie nie je priamo a bezpodmienečne uplatniteľné na také situácie, ako sú tie vo veci samej, existuje teda jasný záujem Únie na tom, aby Súdny dvor o tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania rozhodol.

36. Preto sa domnievam, že Súdny dvor má právomoc odpovedať na položené prejudiciálne otázky.

VI. Posúdenie prejudiciálnych otázok

A. O prvej a druhej otázke

1. Úvodné poznámky

37. Svojou prvou a druhou otázkou, ktorými je možné sa zaoberať spoločne, vnútroštátny súd žiada o určenie, z akého okamihu treba za takých okolností, ako sú okolnosti tejto veci – v ktorej sa rodič (v prejednávanej veci SE) snaží z vnútroštátneho práva odvodiť nárok na doplnkovú ochranu na základe postavenia osoby požívajúcej doplnkovú ochranu ako maloletá nezosobášená

[9] V bode 13 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd uviedol, že § 26 ods. 3 AsylG je určený na prebratie článku 23 ods. 2 smernice 2011/95. Domnievam sa, s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, že pôsobnosť tohto ustanovenia vnútroštátneho práva je širšia ako článok 23 ods. 2 smernice 2011/95 a že vnútroštátne ustanovenie za určitých podmienok rozširuje medzinárodnú ochranu na rodinných príslušníkov.

[10] Rozsudok zo 7. novembra 2018, K a B (C-380/17, EU:C:2018:877, body 34 až 36 a tam citovaná judikatúra). Pozri tiež rozsudok z 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, body 35 až 37).

osoba – vychádzať na účely určenia, či je osoba, ktorá má nárok na medzinárodnú ochranu – v tejto veci syn SE – „maloletá“ v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95. [11]

38. Ako uviedla Komisia vo svojich pripomienkach, na túto otázku je z hľadiska práva Únie potrebné odpovedať, aby bolo možné určiť, či je SE oprávnený požadovať, ako stanovuje článok 23 ods. 2 smernice 2011/95, výhody stanovené v článkoch 24 až 35 tejto smernice. [12]

39. Vo veci samej definícia pojmu „maloletý“ uvedená v článku 2 písm. k) smernice 2011/95, ktorá stanovuje, že ním „je osoba mladšia ako 18 rokov, ktorá je štátnym príslušníkom tretej krajiny, alebo osoba bez štátnej príslušnosti“ nie je sporná.

40. Otázkou však je relevantný okamih, keď sa posudzuje postavenie „maloletého“ s cieľom určiť, či táto maloletá osoba a iná osoba sú „rodinnými príslušníkmi“ v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95. V súlade s článkom 2 písm. j) smernice 2011/95 pojem „rodinní príslušníci“ zahŕňa, pokiaľ už rodina existovala v krajine pôvodu, otca maloletej nezosobášenej osoby, ktorá požíva medzinárodnú ochranu a ktorá sa nachádza v rovnakom členskom štáte v súvislosti so žiadosťou o medzinárodnú ochranu.

41. Vnútroštátny súd predložil Súdnemu dvoru päť časových možností, a to:

– dátum rozhodnutia o žiadosti SE o azyl (hlavná časť otázky 1),

– dátum priznania doplnkovej ochrany synovi SE [otázka 1a)],

– dátum podania žiadosti SE o azyl [otázka 1b)],

– dátum vstupu SE na nemecké územie [otázka 1c)] alebo

– dátum podania žiadosti syna SE o azyl [otázka 1d)].

42. Nemecká vláda sa domnieva, že rozhodujúcim okamihom na posúdenie postavenia „maloletej osoby“ podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 je dátum rozhodnutia o žiadosti rodinného príslušníka, ktorý sa domáha práva odvodeného od práva osoby požívajúcej ochranu.

43. Maďarská vláda sa domnieva, že použitie prítomného času v článku 2 písm. j) tretej zarážke smernice 2011/95 hovorí proti retroaktívnemu výkladu postavenia „maloletej osoby“. Skutkový a právny stav, na ktorom je založené rozhodnutie, by sa preto mal preskúmať a vyhodnotiť z hľadiska okolností, ktoré existovali v čase prijatia rozhodnutia. Odlišný výklad v tomto konaní by znamenal, že by orgány museli svoje rozhodnutie zakladať na fikcii, že táto osoba je stále maloletá, čo tak už nie je. Takúto fikciu nemožno odvodiť zo znenia smernice 2011/95 alebo z jej cieľov

[11] Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že syn SE bol pri jeho vstupe do Nemecka v januári 2016 maloletý a vo februári 2016 podal SE žiadosť o azyl. Syn SE však nadobudol plnoletosť 20. apríla 2016, teda jeden deň predtým, než SE 21. apríla 2016 podal formálnu žiadosť o medzinárodnú ochranu. Okrem toho dňa 13. mája 2016 už nebol syn SE v okamihu priznania doplnkovej ochrany maloletý. Vnútroštátny súd uvádza, že pokiaľ ide o štatút „maloletosti“ osoby požívajúcej ochranu, vnútroštátna judikatúra v niektorých prípadoch tiež zohľadnila – v súlade so zásadou uvedenou v § 77 AsylG – dátum vydania rozhodnutia o žiadosti o azyl podanej rodičom. V iných prípadoch bolo však za dostatočné považované, že osoba požívajúca ochranu bola maloletá v čase, keď rodič podal žiadosť o azyl. V tejto súvislosti sa pri odôvodnení zväčša zohľadňujú predpisy práva Únie a výslovné určenie okamihu pri odvodenej medzinárodnej ochrane pre deti (pozri § 26 ods. 2 AsylG) sa napriek chýbajúcej úprave prenesie na medzinárodnú ochranu rodičov. Pozri bod 16 návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

[12] Súdny dvor nemôže rozhodnúť o dôsledkoch svojej odpovede vo vzťahu k vnútroštátnemu právu, najmä s ohľadom na ustanovenie § 26 ods. 5 v spojení s § 26 ods. 3 prvou vetou AsylG. Táto úloha prináleží vnútroštátnemu súdu.

a bola by v rozpore so zásadou právnej istoty. Podľa tejto vlády je relevantným okamihom dátum rozhodnutia o žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej rodinným príslušníkom osoby požívajúcej medzinárodnú ochranu.

44. Komisia sa naopak domnieva, že článok 2 písm. j) tretia zarážka a článok 23 ods. 2 smernice 2011/95 sa majú vykladať v tom zmysle, že štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá bola mladšia ako 18 rokov v čase, keď bola z jej strany podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu v členskom štáte, ale ktorá sa počas konania stala plnoletou osobou a ktorej bol následne udelený status doplnkovej ochrany, sa považuje za „maloletú osobu“ na účely článku 2 písm. j) tretej zarážky, ak jej otec vstúpil na územie toho istého členského štátu skôr, ako osoba požívajúca ochranu dosiahla plnoletosť a predložila žiadosť uvedenú v článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 v primeranej lehote odo dňa, keď bola ako taká uznaná za osobu požívajúcu ochranu.

2. Rozsudok z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248)

45. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že rôzne časové možnosti predložené vnútroštátnym súdom boli inšpirované, aspoň čiastočne, rozsudkom z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248).[13] Z tohto dôvodu podrobnejšie načrtnem fakty a rozhodnutie v danej veci s cieľom lepšie pochopiť rôzne časové možnosti predložené vnútroštátnym súdom.

46. Vec, ktorá viedla k vyhláseniu rozsudku z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), sa týkala práva maloletej osoby bez sprievodu, ktorá vstúpila na územie Holandska a požiadala o azyl v čase, keď bola neplnoletá, ale získala postavenie utečenca a požiadala o zlúčenie rodiny so svojimi rodičmi *po* dosiahnutí plnoletosti.

47. Súdnemu dvoru bola položená otázka, či sa má článok 2 písm. f)[14] smernice Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny[15] vykladať v tom zmysle, že za „maloletého“ v zmysle tohto ustanovenia sa považuje štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorý je mladší ako 18 rokov v čase vstupu na územie členského štátu a podania žiadosti o azyl v tomto štáte, ale ktorý počas konania o azyle dosiahne plnoletosť a následne mu je priznaný azyl so spätnou účinnosťou k okamihu podania žiadosti. Súdny dvor rozhodol, že článok 2 písm. f) smernice 2003/86 v spojení s jej článkom 10 ods. 3 písm. a)[16] sa má vykladať v tom zmysle, že za „maloletého“ podľa tohto ustanovenia sa musí považovať štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorý bol mladší ako 18 rokov v čase vstupu na územie členského štátu a podania žiadosti o azyl v tomto štáte, ale ktorý počas konania o azyle dosiahol plnoletosť a následne bol uznaný za utečenca.

48. Podľa Súdneho dvora, ak by právo na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 záviselo od okamihu, kedy príslušný vnútroštátny orgán formálne prijme rozhodnutie, ktorým sa osobe prizná postavenie utečenca, namiesto toho, aby vnútroštátne orgány boli nabádané k tomu, aby prioritne riešili žiadosti o medzinárodnú ochranu maloletých bez sprievodu

[13] Pozri bod 18 návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

[14] Toto ustanovenie stanovuje, že „maloletý bez sprievodu“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti mladšia ako osemnásť rokov, ktorý prichádza na územie členských štátov bez sprievodu dospelého, ktorý je zo zákona alebo podľa obyčajového práva za neho zodpovedný, a dovtedy, kým nie je právoplatne zverený do starostlivosti takejto osoby [kým je skutočne prevzatý do starostlivosti takouto osobou – *neoficiálny preklad*], alebo maloletý, ktorý zostal bez sprievodu po vstupe na územie členských štátov.

[15] Ú. v. EÚ L 251, 2003, s. 12; Mim. vyd. 19/006, s. 224.

[16] Toto ustanovenie v podstate stanovuje, že ak je utečenec maloleté dieťa bez sprievodu, členské štáty povolia vstup a pobyt na účel zlúčenia rodiny jeho najbližším príbuzným v priamej vzostupnej línii.

s cieľom zohľadniť ich osobitnú zraniteľnosť, takýto výklad by mohol mať opačný účinok, a tým brániť dosahovaniu cieľa sledovaného smernicou 2013/32, ako aj smernicami 2003/86 a 2011/95, ktorým je zabezpečiť, že v súlade s článkom 24 ods. 2 Charty je najlepší záujem dieťaťa pre členské štáty skutočne prvoradým hľadiskom pri uplatňovaní týchto smerníc. [17]

49. Súdny dvor teda usúdil, že zohľadniť dátum podania žiadosti o medzinárodnú ochranu ako dátum, ktorý je kritériom na určenie veku utečenca na účely uplatňovania článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, umožňuje zabezpečiť predvídateľné a rovnaké zaobchádzanie so všetkými žiadateľmi nachádzajúcimi sa chronologicky v rovnakej situácii a zaručuje, že úspech žiadosti o zlúčenie rodiny závisí hlavne od okolností týkajúcich sa žiadateľa, a nie správneho orgánu, akými je dĺžka rozhodovania o žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo žiadosti o zlúčenie rodiny. Súdny dvor však uviedol, že aby sa utečenec, ktorý mal postavenie maloletého bez sprievodu v okamihu podania žiadosti, ale ktorý sa stal v priebehu konania plnoletým, mohol odvolávať na toto ustanovenie na účely zlúčenia rodiny, musí byť jeho žiadosť o zlúčenie rodiny podaná v primeranej lehote. [18] V tomto zmysle Súdny dvor konštatoval, že žiadosť musí byť v zásade podaná v lehote troch mesiacov odo dňa, kedy bola dotknutá „maloletá osoba“ uznaná za utečenca.

3. Rozsudok zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577)

50. Domnievam sa, že významný je aj rozsudok zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), ktorý bol prijatý po doručení návrhu na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci.

51. V danej veci bola okrem iného Súdnemu dvoru položená otázka, či sa má článok 4 ods. 1 prvý pododsek písm. c) smernice 2003/86 vykladať v tom zmysle, že dátum, z ktorého treba vychádzať pri určení toho, či je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá nie je v manželskom zväzku, „maloletým dieťaťom“ v zmysle tohto ustanovenia, je dátum podania žiadosti o vstup a pobyt maloletých detí na účely zlúčenia rodiny alebo dátum rozhodnutia príslušných orgánov členského štátu o tejto žiadosti, prípadne rozhodnutia po podaní opravného prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí takej žiadosti.

52. Súdny dvor jednoznačne uviedol v bodoch 36 a 37 tohto rozsudku, že použitie dátumu vydania rozhodnutia príslušného orgánu dotknutého členského štátu o žiadosti o vstup a pobyt na území tohto štátu na účely zlúčenia rodiny ako dátumu, z ktorého treba vychádzať pri posúdení veku žiadateľa na účely uplatnenia článku 4 ods. 1 prvého pododseku písm. c) smernice 2003/86, by nebolo v súlade ani s cieľmi sledovanými touto smernicou, ani s požiadavkami, ktoré vyplývajú z článku 7 a článku 24 ods. 2 Charty, lebo príslušné vnútroštátne orgány a súdy by neboli donútené k tomu, aby prioritne vybavovali žiadosti maloletých, a to s nevyhnutnou naliehavosťou

[17] Pozri bod 58 rozsudku z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), a body 36 a 37 rozsudku zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577). V bode 49 rozsudku z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), Súdny dvor uviedol, že ani článok 2 písm. f) smernice 2003/86, ani článok 10 ods. 3 písm. a) tejto smernice samy osebe neumožňujú odpovedať na uvedenú otázku. Z tohto dôvodu preskúmal aj všeobecnú štruktúru a cieľ tejto smernice. V tomto smere Súdny dvor konštatoval, že viazať právo na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 na moment, keď príslušný vnútroštátny orgán formálne prijme rozhodnutie, ktorým sa danej osobe prizná postavenie utečenca, a teda na väčšiu či menšiu rýchlosť rozhodovania o tejto žiadosti o medzinárodnú ochranu daným orgánom, by mohlo spochybniť potrebný účinok tohto ustanovenia a byť v rozpore nielen s cieľom tejto smernice, ktorým je podporovať zlúčenie rodiny a priznať v tejto súvislosti osobitnú ochranu utečencom, najmä maloletým bez sprievodu, ale aj so zásadami rovnosti zaobchádzania a právnej istoty. Pozri bod 55 rozsudku z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248).

[18] V bode 50 rozsudku z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), Súdny dvor pripomenul, že článok 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 sa uplatňuje iba na zlúčenie rodiny utečencov uznaných členskými štátmi.

potrebnou na zohľadnenie ich zraniteľnosti, a teda by mohli konať takým spôsobom, ktorý by ohrozil samotné právo na zlúčenie rodiny týchto maloletých osôb. Súdny dvor konštatoval, že článok 4 ods. 1 prvý pododsek písm. c) smernice 2003/86 sa má vykladať v tom zmysle, že dátumom, z ktorého treba vychádzať pri určení toho, či je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá nie je v manželskom zväzku, maloletým dieťaťom v zmysle tohto ustanovenia, je dátum podania žiadosti o vstup a pobyt maloletých detí na účely zlúčenia rodiny a nie dátum rozhodnutia príslušných orgánov členského štátu o tejto žiadosti.

4. Stručná analýza predmetných rozsudkov

53. Ako som už uviedol, rozsudky z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), a zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), sa týkali výkladu smernice 2003/86.

54. Na úvod je potrebné zdôrazniť, že smernica 2003/86 bola prijatá 22. septembra 2003. K prijatiu tejto smernice teda došlo približne šesť mesiacov pred prijatím smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych normách pre uznanie a postavenie štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti ako utečencov alebo osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu z iných dôvodov, a o obsahu poskytnutej ochrany[19]. Smernica 2004/83, ktorá bola neskôr nahradená smernicou 2011/95, prvýkrát do práva Únie zaviedla pojem doplnková ochrana. Táto časová postupnosť umožňuje vysvetliť, prečo sa smernica 2003/86 vzťahuje len na utečencov, a nie na štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti, ktorým bolo priznané postavenie osoby s doplnkovou ochranou. Aj keď sú práva rodinných príslušníkov utečencov do značnej miery upravené smernicami 2003/86 a 2011/95,[20] prvá z týchto smerníc sa netýka práv rodinných príslušníkov osôb, ktorým bolo priznané postavenie osoby s doplnkovou ochranou.

55. V bode 34 rozsudku z 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192), totiž Súdny dvor potvrdil, že smernica 2003/86 sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatňuje na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú rodinnými príslušníkmi osoby, ktorej bolo priznané postavenie osoby s doplnkovou ochranou.[21]

56. Domnievam sa, že riešenie prijaté v rozsudku z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), pokiaľ ide o právo na zlúčenie rodiny maloletých bez sprievodu, ktorým bolo priznané postavenie utečenca podľa článku 2 písm. f) a článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, je pre túto vec poučné. Analýza obsiahnutá v tejto veci však nie je plne použiteľná na túto vec, pretože existujú určité významné skutkové a právne odlišnosti. Konkrétne vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), to bola *maloletá osoba bez sprievodu*, ktorá žiadala o zlúčenie rodiny na základe článku 10 ods. 3) písm. a) smernice 2003/86, a nie rodič (ako v tejto veci), ktorý sa chce pripojiť k svojmu dieťaťu najmä na základe článku 23 a nasl. smernice 2011/95.

19 Ú. v. EÚ L 304, 2004, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96.

20 Pozri tiež smernicu 2013/32.

21 Pozri článok 3 ods. 2) písm. c) smernice 2003/86.

57. Okrem toho, aj keď sa táto vec týka otázky práv rodiča osoby, ktorej bolo priznané postavenie osoby s doplnkovou ochranou, je vec, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), tiež mierne odlišná, lebo sa týka výkladu článku 4 ods. 1 prvého odseku písm. c) smernice 2003/86, ktorý členským štátom ukladá, aby povolili vstup a pobyt maloletých nezosobášených detí utečenca.

5. Uplatnenie judikatúry na prejednávanú vec

58. Je potrebné uviesť, že článok 2 písm. j) tretia zarážka smernice 2011/95 nespresňuje okamih, z ktorého je potrebné vychádzať. Aj keď normotvorca Únie mohol tento okamih spresniť, nevyplýva z toho, že každý členský štát môže jednostranne stanoviť okamih, ktorý bude rozhodný na určenie, či sú určité osoby „rodinní príslušníci" v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95. K tomuto záveru som dospel z niekoľkých dôvodov.

59. Po prvé článok 2 písm. j) tretia zarážka smernice 2011/95 neobsahuje žiadny odkaz na vnútroštátne právo alebo členské štáty a po druhé ani z tohto ustanovenia, ani zo žiadneho iného ustanovenia smernice 2011/95 nevyplýva, že normotvorca Únie zamýšľal ponechať zodpovednosť za určenie rozhodného okamihu jednotlivým členským štátom.

60. V rozsudkoch z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 41), a zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 30), Súdny dvor pripomenul, že z požiadaviek jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a pôsobnosť, si v zásade vyžaduje v celej Únii autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať kontext tohto ustanovenia a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou.

61. Podľa môjho názoru musí byť článok 2 písm. j) tretia zarážka smernice 2011/95 vykladaný vo svetle článku 23 tejto smernice, ktorého prvý odsek veľmi jasne a jednoznačne uvádza, že „členské štáty *zaistia*, aby sa zachovala celistvosť rodiny" (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Okrem toho odôvodnenie 16 smernice 2011/95 stanovuje, že smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznávané najmä Chartou a snaží sa o uplatňovanie okrem iného článkov 7 a 24 Charty.

62. Podľa ustálenej judikatúry článok 7 Charty, ktorý zakotvuje právo na rešpektovanie súkromného alebo rodinného života, treba pritom vykladať v súlade s povinnosťou zohľadniť najlepší záujem dieťaťa uznanou v článku 24 ods. 2 Charty a s prihliadnutím na potrebu dieťaťa na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov s obidvoma svojimi rodičmi vyjadrenú v článku 24 ods. 3 Charty. [22]

63. Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 2 písm. j) tretia zarážka smernice 2011/95 sa má vykladať v záujme príslušného dieťaťa a s cieľom uprednostniť rodinný život.

64. Zastávam názor, že by nebolo ani v záujme daného dieťaťa, ani v záujme uprednostnenia rodinného života v rámci sporu, ako je spor v tejto veci, a napokon ani v súlade s odôvodnením rozsudkov z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), a zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), ak by

[22] Rozsudok z 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, bod 55 a citovaná judikatúra).

rozhodujúcim okamihom na posúdenie postavenia „maloletej osoby“ podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 bol dátum rozhodnutia o žiadosti SE o azyl;[23] alebo dátum, ku ktorému bolo synovi SE priznané postavenie osoby s doplnkovou ochranou.[24]

65. Z rozsudkov z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 55), a zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), jasne vyplýva, že Súdny dvor nezamýšľal podmieniť právo žiadateľa na rodinný život rýchlosťou a dĺžkou vnútroštátneho konania a rozhodovacieho procesu. Zásadou, na ktorej sú založené obe tieto rozhodnutia, je, že právo podať žiadosť o zlúčenie rodiny nemôže byť závislé od náhodných dátumov, v ktorých tretie osoby prijímajú určité rozhodnutia.

66. Podľa môjho názoru je to tak nezávisle od toho, či je priznanie doplnkovej ochrany podľa smernice 2011/95 deklaratórnym aktom, alebo nie. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podľa odôvodnenia 21 smernice 2011/95 je priznanie postavenia utečenca deklaratórnym aktom. Smernica 2011/95 pritom neobsahuje žiadne obdobné odôvodnenie vzťahujúce sa na doplnkovú ochranu.[25] No aj keď rozsudok z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), odkazuje na skutočnosť, že priznanie postavenia utečenca je deklaratórne,[26] Súdny dvor v uvedenom rozsudku zdôraznil skutočnosť, že viazať právo na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 na okamih, keď príslušný vnútroštátny orgán formálne prijme rozhodnutie, ktorým sa danej osobe prizná postavenie utečenca, a teda na väčšiu či menšiu rýchlosť rozhodovania o tejto žiadosti o medzinárodnú ochranu daným orgánom, by mohlo spochybniť potrebný účinok tohto ustanovenia a byť v rozpore nielen s cieľom tejto smernice, ktorým je podporovať zlúčenie rodiny a priznať v tejto súvislosti osobitnú ochranu utečencom, najmä maloletým bez sprievodu, ale aj zásadami rovnosti zaobchádzania a právnej istoty.[27]

67. Podobný prístup zaujal Súdny dvor vo svojom rozsudku zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577). Súdny dvor sa však vo svojom odôvodnení neopieral o deklaratórnu povahu aktu, ktorým sa priznáva postavenie utečenca, skôr zdôraznil práva odvodené z článku 7 a článku 24 ods. 2 a 3 Charty a záujmy

[23] Hlavná časť otázky 1.

[24] Otázka 1a).

[25] Hoci vo vzťahu k doplnkovej ochrane neexistuje obdoba bodu 21 odôvodnenia, zastávam názor, že po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu má každý štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá spĺňa hmotnoprávne podmienky stanovené v kapitole V smernice 2011/95 na priznanie doplnkovej ochrany subjektívne právo na to, aby jej bol priznaný štatút doplnkovej ochrany, a to ešte predtým, než bolo v tomto smere prijaté formálne rozhodnutie. Okrem toho v bode 32 rozsudku z 1. marca 2016, Kreis Warendorf a Osso (C-443/14 a C-444/14, EU:C:2016:127), Súdny dvor uviedol, že odôvodnenia 8, 9 a 39 smernice 2011/95 uvádzajú, že normotvorca Únie chcel vytvoriť jednotný štatút osôb, ktorým bola poskytnutá medzinárodná ochrana, a že zamýšľal osobám, ktorým bol priznaný štatút doplnkovej ochrany, priznať rovnaké práva a výhody, aké podľa tejto smernice majú utečenci, s výnimkou nevyhnutných a objektívne odôvodnených prípadov. V tomto smere nie je pre osoby, ktorým bola priznaná doplnková ochrana podľa článku 23 ods. 2 smernice 2011/95, stanovená žiadna výnimka. Toto ustanovenie výslovne odkazuje na osoby požívajúce medzinárodnú ochranu.

[26] Podľa môjho názoru sa otázka deklaratórneho statusu utečencov objavila najmä preto, že článok 3 ods. 2 písm. a) smernice 2003/86 výslovne stanovuje, že sa táto smernica neuplatňuje, ak garant „žiada o uznanie postavenia utečenca a jeho žiadosť ešte nebola dôvodom na konečné rozhodnutie“. Pozri rozsudok z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 50). Smernica 2011/95 žiadne obdobné ustanovenie neobsahuje.

[27] V bode 60 rozsudku z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), Súdny dvor uviedol, že „zohľadniť dátum podania žiadosti o medzinárodnú ochranu ako dátum, ktorý je kritériom na určenie veku utečenca na účely uplatňovania článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, umožňuje zabezpečiť predvídateľné a rovnaké zaobchádzanie so všetkými žiadateľmi nachádzajúcimi sa chronologicky v rovnakej situácii a zaručuje, že úspech žiadosti o zlúčenie rodiny závisí hlavne od okolností týkajúcich sa žiadateľa, a nie správneho orgánu, akými je dĺžka rozhodovania o žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo žiadosti o zlúčenie rodiny“.

dotknutých detí. Konštatoval, že právo na zlúčenie rodiny by nemalo byť závislé od náhodných a nepredvídateľných okolností, ktoré možno v celom rozsahu pripísať príslušným vnútroštátnym orgánom a súdom dotknutého členského štátu. [28]

68. Zo spisu predloženého vnútroštátnym súdom, ktorý má k dispozícii Súdny dvor v rámci tohto konania, podľa všetkého vyplýva, s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, že medzi dňom podania žiadosti syna SE o azyl (21. august 2012), a dňom, kedy bola synovi SE priznaná doplnková ochrana (13. máj 2016), je rozdiel takmer štyroch rokov. Vnútroštátny súd neposkytol v súvislosti s týmto značným časovým rozdielom žiadne vysvetlenie. S výhradou overenia vnútroštátnym súdom možno predpokladať, že to mohlo byť spôsobené rôznymi právnymi spormi, ktoré syn SE viedol vo veci zamietnutia jeho žiadosti o azyl Spolkovým úradom. Stačí konštatovať, že žiadosť o azyl SE sa prejednávala od roku 2016.

69. Podľa môjho názoru by okrem nebezpečenstva narušovania práv [29] zaručených článkom 7 a 24 Charty bolo takisto v rozpore s článkom 47 Charty a právom na účinnú právnu ochranu, ak by skutočnosť, že sa žiadateľ o medzinárodnú ochranu musel dovolávať opravných prostriedkov uvedených v článku 46 smernice 2013/32, mohla viesť k situácii, v ktorej by rodinní príslušníci stratili svoje právo na zabezpečenie zlúčenia rodiny a všetky práva vyplývajúce okrem iného zo smernice 2011/95 v dôsledku uplynutia času, ktorý takýto spor nevyhnutne vyvolal a ktoré sa zdalo byť mimo kontroly žiadateľa. Takáto situácia by mohla značne komplikovať a neprimeraným spôsobom odrádzať od uplatňovania inak dostupných prostriedkov nápravy. [30]

70. V tejto súvislosti sa domnievam, že skutočnosť, ako uviedli nemecká a maďarská vláda, [31] že článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 vyžaduje úplné a *ex nunc* preskúmanie skutkových a právnych okolností súdom členského štátu, na ktorom bolo v prvom stupni začaté konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu, nie je relevantný okrem iného na určenie, z akého okamihu je potrebné vychádzať na účely posúdenia, či je osoba, ktorá má nárok na ochranu (v danom prípade syn SE), „maloletá“ v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95. Účelom článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 je zaručiť, aby bolo rozhodnutie príslušného súdu o medzinárodnej ochrane založené na aktuálnych skutkových

[28] Rozsudok zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 43). Okrem toho povolenie na vstup a pobyt podľa článku 4 ods. 1 prvého odseku písm. c) smernice 2003/86, ktoré bolo v tomto prípade sporné, nie je, ako uviedla Komisia, deklaratórny akt.

[29] Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Hogan vo veci B. M. M. a B. S. [Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa (C-133/19, EU:C:2020:222, bod 43)].

[30] Pozri analogicky rozsudok zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, body 53 až 55).

[31] Nemecká vláda sa domnieva, že pokiaľ ide o podmienku, podľa ktorej je osoba požívajúca ochranu „maloletá“ v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95, je dôležitý dátum rozhodnutia o žiadosti člena rodiny, ktorý chce uplatniť právo odvodené od práva osoby požívajúcej ochranu. Nemecká vláda najmä uvádza, že vzhľadom na to, že článok 46 ods. 3 smernice 2011/95 vyžaduje úplné preskúmanie *ex nunc*, je právo Únie založené na zásade, podľa ktorej je rozhodný skutkový a právny stav ku dňu preskúmania. To je v rozpore s uvedením relevantného okamihu pred prijatím rozhodnutia, počas ktorého musia existovať skutkové podmienky, aby mohol byť rodič považovaný za rodinného príslušníka v zmysle definície uvedenej v článku 2 písm. j) smernice 2011/95. Maďarská vláda sa domnieva, že závery Súdneho dvora uvedené v rozsudku zo 16. júla 2020, État belge (Zlúčenie rodiny – maloleté dieťa) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), nie sú uplatniteľné *mutatis mutandis* na prejednávanú vec, a to najmä vzhľadom na požiadavku stanovenú v článku 46 ods. 3 smernice 2013/32, ako to potvrdil Súdny dvor v rozsudku z 25. júla 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:584), podľa ktorého musí byť skutková aj právna stránka žiadosti o azyl predmetom úplného a *ex nunc* posúdenia. Podľa maďarskej vlády sa nadobudnutie plnoletosti po podaní žiadosti javí ako okolnosť, ktorú vzhľadom na požiadavku preskúmania *ex nunc* nemôže súd pri rozhodovaní ponechať bez povšimnutia. Maďarská vláda sa domnieva, že tá istá zásada sa uplatňuje v rámci správneho konania. Znovu tak potvrdzuje, že dátum rozhodnutia o žiadosti (podanej SE) o medzinárodnú ochranu na základe rodinnej situácie je okamihom na posúdenie postavenia „maloletého“.

a právnych okolnostiach.[32] Toto ustanovenie nemá žiadny vplyv na právo rodinných príslušníkov dovolávať sa podľa článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 výhod uvedených v článkoch 24 až 35 tejto smernice, a dokonca ani okamihu, od ktorého sa tieto práva odvodzujú.

71. Pokiaľ ide o časovú možnosť uvedenú v otázke 1c), teda deň vstupu SE na územie Spolkovej republiky Nemecko, článok 2 písm. j) smernice 2011/95 jasne vyžaduje, aby boli dotknutí rodinní príslušníci „prítomní v tom istom členskom štáte, pokiaľ ide o žiadosť o medzinárodnú ochranu“[33]. Aby bolo toto ustanovenie možné uplatniť, SE by teda musel vstúpiť na územie Spolkovej republiky Nemecko pred dosiahnutím plnoletosti svojho syna a syn SE by musel podať žiadosť o medzinárodnú ochranu v čase, keď bol maloletý, lebo SE z tejto skutočnosti odvodzuje svoje práva.

72. Aj keď prítomnosť v danom členskom štáte a žiadosť o medzinárodnú ochranu dotknutého „maloletého“ sú nevyhnutnými podmienkami, samy osebe nestačia na vznik nároku na výhody uvedené v článku 23 ods. 2 smernice 2011/95. Rodinní príslušníci osoby požívajúcej medzinárodnú ochranu, ktorí sami nespĺňajú podmienky na získanie takejto ochrany, musia v súlade s článkom 23 ods. 2 smernice 2011/95 „*požadovať* výhody uvedené v článkoch 24 až 35…“[34]. Podľa môjho názoru práve táto požiadavka povedie k aktivácii posúdenia práva na dotknuté výhody, a teda predstavuje rozhodný okamih na posúdenie postavenia osoby ako „maloletého“ požívajúceho medzinárodnú ochranu uvedeného v článku 23 ods. 2 smernice 2011/95.

73. Domnievam sa teda, že na to, aby mohol otec požívať práva stanovené v článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 z dôvodu, že je „rodinným príslušníkom“ „maloletého“ požívajúceho medzinárodnú ochranu, musia byť tieto práva dotknutým otcom skutočne uplatňované alebo nárokované, keď je osoba požívajúca medzinárodnú ochranu stále maloletá. V takom prípade, ako je ten vo veci samej, je teda rozhodným okamihom na účely posúdenia postavenia osoby ako „maloletej“ podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 v zásade deň podania žiadosti o azyl žiadateľom o azyl (SE) [otázka 1b) – 2016]. S ohľadom na jasné znenie článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 sa teda nedomnievam, že by dátum podania žiadosti o azyl osobou požívajúcou medzinárodnú ochranu (syn SE)[35] bol sám osebe určujúci na účely posúdenia postavenia osoby ako „maloletej“ podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 [otázka 1d) – 2012].

74. Rozhodným momentom na posúdenie postavenia syna SE ako „maloletej osoby“ podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 je teda dátum, kedy SE požiadal o azyl [otázka 1b) – 2016], ak jeho syn podal žiadosť o medzinárodnú ochranu *pred* dosiahnutím svojej plnoletosti a *obaja* dotknutí rodinní príslušníci sa tiež zdržiavali v rovnakom členskom štáte predtým, než syn SE dosiahol plnoletosť.

[32] Pokiaľ ide o správne konanie, analogicky pozri tiež článok 10 ods. 3 písm. b) a článok 45 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32. V kontexte vnútroštátneho práva pozri § 77 AsylG.

[33] Toto ustanovenie tiež vyžaduje, aby „už rodina existovala v krajine pôvodu“.

[34] Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

[35] Syn SE podal žiadosť o azyl v roku 2012.

75. Vzhľadom na to, že zastávam názor, že rozhodujúcim dátumom je deň podania žiadosti SE o azyl, vyplýva z toho, že druhá otázka položená vnútroštátnym súdom má rovnako určitý význam. Táto otázka sa týka toho, či je rozhodným dňom deň, kedy požiadal o azyl, alebo deň, kedy bola žiadosť o azyl formálne podaná. [36]

76. Táto otázka si vyžaduje výklad článku 6 smernice 2013/32. Podľa môjho názoru možno nájsť odpoveď na otázku položenú vnútroštátnym súdom v bodoch 92 až 94 rozsudku z 25. júna 2020, Ministerio Fiscal (Orgán, ktorému by mohla byť adresovaná žiadosť o medzinárodnú ochranu) (C-36/20 PPU, EU:C:2020:495), ktorý v podstate konštatuje, že v súlade s článkom 6 ods. 1 smernice 2013/32 štátny príslušník tretej krajiny sa stáva žiadateľom o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 2 písm. c) smernice 2013/32 *od okamihu, keď „podá" takúto žiadosť*. Úkon spočívajúci v „podaní" žiadosti o medzinárodnú ochranu si *nevyžaduje* žiadnu administratívnu formalitu, pričom uvedené formality treba dodržať pri „predložení" žiadosti. Z toho na jednej strane vyplýva, že získanie postavenia žiadateľa o medzinárodnú ochranu nemožno podmieniť registráciou ani predložením žiadosti, a na druhej strane, že skutočnosť, že štátny príslušník tretej krajiny prejaví svoju vôľu požiadať o medzinárodnú ochranu pred „iným orgánom" v zmysle článku 6 ods. 1 druhého pododseku smernice 2013/32, stačí na to, aby mu bolo priznané postavenie žiadateľa o medzinárodnú ochranu, a teda aby začala plynúť lehota šiestich pracovných dní, v ktorej musí dotknutý členský štát uvedenú žiadosť zaregistrovať.

77. Zdá sa teda, s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, že rozhodný okamih týkajúci sa žiadosti SE o azyl bol vo februári 2016, a nie dátum jeho formálne podanej žiadosti o medzinárodnú ochranu, a to 21. apríl 2016. Vzhľadom na to, že SE podal žiadosť o azyl v čase, keď bol jeho syn stále maloletý, vyplýva z toho, že SE bol rodinným príslušníkom v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95.

78. Zastávam teda názor, že na prvú a druhú otázku položenú vnútroštátnym súdom je potrebné odpovedať, že za takých okolností, aké sú tie vo veci samej, je rozhodujúcim okamihom na určenie postavenia „maloletej osoby" požívajúcej medzinárodnú ochranu podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 deň, kedy jeho otec podal žiadosť o medzinárodnú ochranu podľa článku 6 ods. 1 smernice 2013/32, ak osoba požívajúca medzinárodnú ochranu požiadala o túto ochranu pred dosiahnutím plnoletosti a obaja dotknutí rodinní príslušníci sa zdržiavali v rovnakom členskom štáte predtým, ako osoba požívajúca medzinárodnú ochranu nadobudla plnoletosť.

[36] V bode 3 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd uviedol, že SE požiadal o azyl vo februári 2016 a 21. apríla 2016 podal formálnu žiadosť o medzinárodnú ochranu. Uvedený súd tiež uviedol v bodoch 20 a 21 svojho návrhu že § 13 ods. 1 AsylG nevyžaduje žiadnu osobitnú formu, zatiaľ čo žiadosť o azyl podľa § 14 ods. 1 prvej vety AsylG sa v zásade má formálne podať na príslušnom pracovisku Spolkového úradu. Podľa vnútroštátneho súdu v prospech posúdenia maloletosti v okamihu skutočného podania žiadosti by mohlo hovoriť to, že článok 6 smernice 2013/32 oprávňuje členské štáty stanoviť skutočné podanie žiadosti a im samým ukladá, aby ho umožnili čo najskôr bez toho, aby v tejto súvislosti uvádzal konkrétne stanovený čas. Hoci týmto nie sú stanovené minimálne, bežné alebo maximálne lehoty, skutočné podanie žiadosti sa má umožniť bezodkladne, teda bez zavineného odkladu. No vnútroštátny súd uviedol, že nie je zrejmé, či zohľadnenie formálneho podania žiadosti je v súlade so zásadami rovnakého zaobchádzania a právnej istoty, ako aj zásadou *effet utile*.

B. O tretej prejudiciálnej otázke

79. Podstatou tretej otázky je, či článok 2 písm. j) tretia zarážka smernice 2011/95 v spojení s článkom 23 ods. 1 tejto smernice požaduje obnovenie rodinného života medzi dotknutými „rodinnými príslušníkmi" v zmysle článku 7 Charty alebo či je na priznanie postavenia rodinného príslušníka dostačujúca iba súčasná prítomnosť osoby požívajúcej ochranu a jej rodinného príslušníka v príslušnom členskom štáte.[37]

80. Článok 2 písm. j) tretia zarážka smernice 2011/95 podmieňujú pojem „rodinní príslušníci" vo vzťahu k otcovi osoby požívajúcej medzinárodnú ochranu[38] iba tromi podmienkami, a to že táto rodina existovala už v krajine pôvodu,[39] že sa rodinní príslušníci osoby požívajúcej ochranu zdržujú v súvislosti so žiadosťou o medzinárodnú ochranu v rovnakom členskom štáte a že osoba požívajúca medzinárodnú ochranu je maloletá nezosobášená osoba.

81. Toto ustanovenie, a najmä požiadavka na zdržiavanie sa v rovnakom členskom štáte nevyžadujú, aby medzi dotknutými rodinnými príslušníkmi bol obnovený rodinný život v zmysle článku 7 Charty. Článok 7 Charty vyžaduje rešpektovanie rodinného života. Pokiaľ však ide o intenzitu ich rodinného vzťahu, nestanovuje pre rodinných príslušníkov žiadne zvláštne požiadavky.

82. Článok 23 ods. 1 smernice 2011/95 stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby sa zachovala celistvosť rodiny. V tomto smere ukladá článok 23 ods. 2 tejto smernice členským štátom presné pozitívne vymedzené povinnosti so zodpovedajúcimi jasne definovanými individuálnymi subjektívnymi právami. Toto ustanovenie ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby „rodinní príslušníci", ako sú definovaní v článku 2 písm. j) smernice 2011/95, mali nárok na výhody uvedené v článkoch 24 až 35 tejto smernice. Tieto výhody musia byť v zásade rodinným príslušníkom priznané.[40] Členským štátom nie je v tomto ohľade ponechaný žiadny priestor na voľnú úvahu.[41]

83. Ako Komisia správne uviedla vo svojich pripomienkach, obnovenie rodinných vzťahov nemôže závisieť iba od prianí dotknutých rodinných príslušníkov, ale od podmienok mimo ich kontroly, ako je miesto, kde bývajú. Vzhľadom na to, že smernica 2011/95 v tomto smere

[37] Nemecká vláda sa domnieva, že definíciu článku 2 písm. j) smernice 2011/95 nemožno skúmať nezávisle od článku 23 ods. 2 tejto smernice, ktorého cieľom je zabezpečiť zachovanie celistvosti rodiny. Je teda nevyhnutné, aby došlo k obnoveniu rodinného života uvedeného v článku 7 Charty medzi osobou požívajúcou ochranu a žiadateľom o azyl v hostiteľskom členskom štáte. Okrem toho na vstup na územie muselo dôjsť s cieľom (znovu) vykonávať rodičovskú zodpovednosť. Maďarská vláda sa domnieva, že článok 2 písm. j) tretia zarážka smernice 2011/95 stanovuje, že k nárokovaniu si priznania postavenia rodinného príslušníka nepostačuje, aby sa rodinní príslušníci zdržiavali súčasne na území členského štátu, ale tiež aby medzi nimi existovali skutočné rodinné väzby, čo znamená, že ku skutočnému obnoveniu rodinného života rodiča a maloletého dieťaťa došlo v príslušnom členskom štáte.

[38] Dané ustanovenie obsahuje formuláciu „otec, matka alebo iný dospelý, ktorý je *zodpovedný* za osobu s postavením medzinárodnej ochrany". Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Aj keď sa medzi rodičom a maloletou nezosobášenou osobou predpokladá v prípade splnenia všetkých podmienok článku 2 písm. j) smernice 2011/95 rodinný vzťah, musí byť podľa môjho názoru „rodičovský" vzťah s inou dospelou osobou preukázaný tiež spôsobom ustanoveným zákonom alebo postupom príslušného členského štátu.

[39] Domnievam sa, že rodinným príslušníkom môže byť uložená povinnosť predložiť doklady preukazujúce, že rodina existovala už v krajine pôvodu. Obdobne pozri článok 5 ods. 2 smernice 2003/86, ktorý vyžaduje, aby k žiadosti o vstup a pobyt podanej príslušným orgánom členského štátu boli priložené doklady potvrdzujúce rodinné vzťahy.

[40] Ak to v niektorých prípadoch nevyžadujú závažné dôvody bezpečnosti a verejného poriadku. Pozri napríklad články 24 a 25 smernice 2011/95.

[41] Okrem osobitných výnimiek z týchto povinností stanovených v článku 23 ods. 3 a 4 smernice 2011/95. Na rodinného príslušníka sa tak nevzťahujú článok 23 ods. 1 a 2 smernice 2011/95, ak je alebo by bol vylúčený z medzinárodnej ochrany podľa kapitol III a V tejto smernice. Pozri článok 23 ods. 3 smernice 2011/95. Členské štáty môžu okrem toho odmietnuť, znížiť alebo zrušiť výhody z dôvodu bezpečnosti alebo verejného poriadku. Pozri článok 23 ods. 4 smernice 2011/95. Zo spisu predloženému Súdnemu dvoru pritom nevyplýva, že by tieto výnimky mali v tejto veci nejaký význam.

nestanovila žiadne kritérium, je možno ešte dôležitejšie, že nie je zrejmé, ako by mohlo byť obnovenie rodinného vzťahu kontrolované a posudzované príslušnými vnútroštátnymi orgánmi spravodlivým, objektívnym a primeraným spôsobom.

84. Ak však maloletá nezosobášená osoba po dosiahnutí plnoletosti výslovne písomne uvedie, že si neželá zachovať celistvosť rodiny, nemožno ciele článku 23 smernice 2011/95 dosiahnuť a príslušné vnútroštátne orgány nemusia priznať rodinným príslušníkom zodpovedajúce výhody podľa článkov 24 až 35 tejto smernice.

85. Aj keď syn SE dosiahol vek 18 rokov a plnoletosť 20. apríla 2016, zo spisu predloženého Súdnemu dvoru nevyplýva, s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, že by mal v ktorejkoľvek fáze námietky voči zlúčeniu rodiny alebo zlúčeniu so svojím otcom.

C. O štvrtej prejudiciálnej otázke

86. Podstatou štvrtej otázky je, či žiadateľ o azyl stráca dosiahnutím plnoletosti či svadbou osoby požívajúcej ochranu (syn SE) postavenie rodinného príslušníka (SE) v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95. Pokiaľ postavenie otca osoby požívajúcej ochranu ako rodinného príslušníka v zmysle článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95/EÚ v zásade trvá aj po tom, čo dané dieťa dosiahlo plnoletosť, vnútroštátny súd sa tiež pýta, či – nad rámec situácie, kedy došlo k ukončeniu pobytu otca v hostiteľskom členskom štáte alebo zániku práva dieťaťa na ochranu – toto postavenie zaniká v určitom okamihu alebo ak nastane určitá okolnosť.[42]

87. Zastávam názor, že v súlade s článkom 2 písm. j) treťou zarážkou a článkom 23 ods. 2 smernice 2011/95 práva rodinných príslušníkov *netrvajú* neobmedzenú dobu.

88. Podľa môjho názoru právo rodinných príslušníkov na základe článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 požadovať výhody uvedené v článkoch 24 až 35 tejto smernice pretrváva aj po tom, čo príjemca doplnkovej ochrany dosiahne plnoletosť, a to po dobu platnosti povolenia na pobyt, ktoré im bolo udelené v súlade s článkom 24 ods. 2 tejto smernice.

89. V tejto súvislosti článok 24 ods. 2 smernice 2011/95 stanovuje, že „členské štáty vydajú osobám s postavením doplnkovej ochrany a *ich rodinným príslušníkom* obnoviteľné povolenie na pobyt, ktoré musí byť platné *najmenej jeden rok*, a v prípade obnovenia najmenej na dva roky, pokiaľ to závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku nevyžadujú inak“[43].

[42] Nemecká a maďarská vláda sú toho názoru, že v súlade s článkom 2 písm. j) treťou zarážkou smernice 2011/95 vyžaduje status rodinného príslušníka, aby sledovaná osoba bola maloletá a nezosobášená. Z toho vyplýva, že postavenie rodinného príslušníka zaniká, keď sledovaná osoba dosiahne plnoletosť alebo sa ožení/vydá. Komisia sa domnieva, že v súlade s článkom 2 písm. j) treťou zarážkou a článkom 23 ods. 2 smernice 2011/95 práva rodinných príslušníkov pretrvávajú aj po tom, čo príjemca ochrany dosiahne plnoletosť, a to počas doby platnosti povolenia na pobyt, ktorý im bol udelený v súlade s článkom 24 ods. 2 uvedenej smernice.

[43] Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

VII. Návrh

90. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky položené Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko), takto:

Za takých okolností, ako sú tie v konaní vo veci samej, je rozhodujúcim okamihom na posúdenie postavenia „maloletosti“ osoby požívajúcej medzinárodnú ochranu podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany, deň, keď otec danej osoby podal žiadosť o medzinárodnú ochranu podľa článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany, ak osoba požívajúca medzinárodnú ochranu požiadala o túto ochranu pred dosiahnutím plnoletosti a ak sa obaja dotknutí rodinní príslušníci zdržiavajú v tom istom členskom štáte predtým, ako osoba požívajúca medzinárodnú ochranu dosiahne plnoletosť.

Podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 závisí pojem „rodinní príslušníci“ vo vzťahu k otcovi osoby požívajúcej medzinárodnú ochranu výlučne od troch podmienok, a to, že rodina existovala už v krajine pôvodu, že rodinní príslušníci osoby požívajúcej medzinárodnú ochranu sa v súvislosti so žiadosťou o medzinárodnú ochranu zdržujú v rovnakom členskom štáte a že osoba požívajúca medzinárodnú ochranu je maloletá a nezosobášená. Článok 2 písm. j) tretia zarážka smernice 2011/95 nevyžaduje, aby medzi dotknutými rodinnými príslušníkmi došlo k obnoveniu rodinného života v zmysle článku 7 Charty základných práv Európskej únie. Ak maloletá nezosobášená osoba podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky smernice 2011/95 pri dosiahnutí plnoletosti výslovne písomne uvedie, že si neželá zachovať celistvosť rodiny, nemožno ciele článku 23 smernice 2011/95 dosiahnuť a príslušné vnútroštátne orgány nemusia priznať rodinným príslušníkom zodpovedajúce výhody podľa článkov 24 až 35 tejto smernice.

Práva rodinných príslušníkov podľa článku 2 písm. j) tretej zarážky a článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 nepretrvávajú neobmedzenú dobu. Právo rodinných príslušníkov na základe článku 2 písm. j) tretej zarážky a článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 požadovať výhody uvedené v článkoch 24 až 35 tejto smernice pretrváva aj po tom, čo príjemca doplnkovej ochrany dosiahne plnoletosť, a to počas doby platnosti povolenia na pobyt, ktoré im bolo udelené v súlade s článkom 24 ods. 2 tejto smernice.